

галицкая интеллигенция конца XIX – начала XX в. (к которой принадлежала и Уляна Кравченко) – это отдельная социальная группа, использовавшая языковые единицы, которые, учитывая особенности тогдашнего общества, были присущи только ей. Сегодня речь представителей украинской интеллигенции Восточной Галичины названного периода мы рассматриваем как отдельный социальный диалект (социолект). В то же время используемые интеллигенцией языковые единицы с точки зрения современного языкознания могут рассматриваться как «социолектизмы интеллигенции».

Ключевые слова: язык, языковые особенности, галицкая интеллигенция, Уляна Кравченко, Иван Франко, Восточная Галичина.

Hirnyak S.P. Texts of Ulyana Kravchenko as Representative of Linguistic Features of Eastern Galicia.

In this paper features of the language and style of works Ulyana Kravchenko are characterized. The analysis of poetic and prose author's legacy enables to reveal features of the use of the Ukrainian language of Galician intellectuals at the turn of the XIX – XX centuries, and also to highlight the social aspects of Ukrainian language in Eastern Galicia in the specified period of time and point to the lexical and semantic, stylistic and grammatical peculiarities of Ukrainian regional operation of Western speech. In this paper it is proved that Ulyana Kravchenko, like other well-known representatives of the Galician intelligentsia (Vasyl Shchurat, Vasyl Pachovsky, Natalya Kobrynska) belongs to the founders of the literary language in Eastern Galicia, while the Ukrainian Galician intellectuals of the late XIX – early XX century (to which belonged and Ulyana Kravchenko) – a separate social group whose members used linguistic units that given the characteristics of contemporary society were unique to this social layer. Today representatives of the educated speech of Galicia of specified period of time are considered as separate social dialect (sociolinguistics), while intellectuals used linguistic units in terms of modern linguistics can be seen as «sotsiolektyzmy intellectuals».

Key words: language speech, language features, Galician intellectuals, Ulyana Kravchenko, Ivan Franko, Eastern Galicia.

Світлана Гладь
(Вінниця)

УДК 81'37:811.111 (045)

АНГЛОМОВНИЙ ТЕКСТ МАЛОЇ ПРОЗОВОЇ ФОРМИ: СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНА ТА ЛІНГВОКОГНІТИВНА ІНТЕРПРЕТАЦІЯ

У статті йдеться про специфіку інтерпретації художнього англомовного короткого оповідання крізь призму визначення особливостей експлікації знань про мову, світ і текстову дійсність. Дослідження текстових елементів у статичному й динамічному вимірах дає змогу визначити їх неоднорідність, встановити тип відносин між ними, декодувати втілені знання різного рівня, розкрити глибинні смисли текстової семантики, встановити концептуально значущі текстові структури як приховані підтексти, що дозволяють висвітлити додаткові знання про текстову дійсність. Як динамічні сутності певні текстові елементи відбивають процес експлікації знання в тексті, а отже можуть вступати не лише у внутрішньорівневі, але й міжрівневі зв'язки одне з одним. У першому випадку текстові елементи (вербальні засоби, текстові ситуації та тематичні (ключові) одиниці тексту, що можуть бути відзначені символічністю) взаємодіють між собою і створюють лінійні конфігурації певного рангу. Утворення, що складаються з функціонально-неоднорідних текстових елементів, перетворюються на багатовимірні підструктури тексту і спрямовані на прогнозування цілісного ймовірного впливу втіленої в текст інформації на читача.

Ключові слова: англомовний текст малої прозової форми, семантика тексту, інтерпретація тексту, експлікація текстових знань, конфігурація, вербальні засоби, текстові ситуації, тематичні (ключові) одиниці, статичний вимір текстового простору, динамічний вимір текстового простору.

Постановка проблеми. Текст як основна форма фіксації знань та досвіду людини є джерелом вивчення знань, актуалізованих в ньому. Екстраполяція лінгвокогнітивної та

функціонально-комунікативної парадигми на дослідження лінгвальних й екстралінгвальних феноменів уможливорює розвідку текстового простору не лише як продукту мовно-мовленнєвої діяльності, який фіксує процеси мовної комунікації [12, с. 132], але й відбитку людської свідомості та інтелекту. Отже, комплексна методика вивчення тексту з урахуванням постулатів герменевтики, когнітивної поетики, комунікативної лінгвістики, стилістики, семантики тексту і наратології є актуальною і важливою для розкриття багатовимірності тексту, його полівекторності та багатогранності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Під семантикою тексту розуміється опредметнене в тексті знання про світ, про структуру комунікації і про власне текст [2, с. 72]. Втілене в текстову тканину знання може бути декларативного та процедурного типу [7, с. 88], в інших термінах «знання що» і «знання як» [5, с. 61]. Декларативне знання пов'язано з твердженнями про факти або переконання (beliefs) про організацію подій і ситуацій в реальному світі. Процедурне знання співвідноситься з розпізнаванням певного ракурсу, в якому ці переконання вживаються з певними цілями [11, с. 87-88]. Якщо припустити, що знання, актуалізовані текстовим простором, можуть бути як декларативного, так і процедурного типу, особливості текстового простору можуть бути визначені як у статичному, так і в динамічному вимірах, адже у кожному елементарному акті мовлення і когніції є елементи статичності (синхронії, незмінності системи, що розглядається у певний зафіксований момент часу) і елементи динаміки (діахронії, рухливості системи, її мінливості, вивчення полівалентності об'єкту в конкретному вираженні). Реальність інтерпретації знаходиться десь посередині [6, с. 280]. Текст як відображення комунікативного акту також має два основні стани: статичний, при якому він розглядається як деякий результат, продукт мовно-мовленнєвої діяльності, і динамічний, що відбиває особливості породження, сприйняття і розуміння тексту [4, с. 148; 9, с. 185]. Статичне уявлення про текст ніколи не співпадає з динамічним [10, с. 24], оскільки опанування текстової семантики адресатом невід'ємне від його знань, обумовлених минулим досвідом і закріплених у його пам'яті: знань неусвідомлених і знань усвідомлених, серед яких виділяються знання про реальну дійсність, знання невербальні (образні, рухові) і вербальні (знання слів та їх значень). При цьому потоки асоціацій, вражень і спогадів, що виникають у адресата при сприйнятті окремого мовного знака, утворюють певне смислове поле, яке не тільки нетотожне значенню даного знаку, але й впливає на його інтерпретацію, тому що змінює обставини й умови, за якими відбувається осмислення подальших мовних знаків [3, с. 61]. Водночас динамічний аспект тексту невід'ємний від статичного, оскільки будується на основі образів окремих компонентів тексту, які включені в єдину текстову дійсність [4, с. 32]. З урахуванням статичного і динамічного ракурсів семантика тексту може розглядатися як структура мовомислення (в термінології І.А.Бехти) [1, с. 53] (статичний ракурс), що створюється в процесі й як результат опанування, розуміння та інтерпретації текстового простору (динамічний ракурс). Отже, в межах текстової статичності виділяються певні текстові компоненти, які пов'язані з експлікацією в тексті знань про мову, об'єктивну (реальну) і текстову (вигадану) дійсність. В якості динамічних сутностей текстові елементи відображають процес актуалізації всіх видів знання в тексті і вступають у певні внутрішньо-текстові відносини одне з одним [14, с. 213; пор. 3, с. 54; 4, с. 184; 9, с. 279].

Мета статті полягає у визначенні структурно-семантичних особливостей англomовного тексту малої прозової форми крізь призму опредметненого у ньому знання. Досягнення визначеної мети передбачає виконання наступних **завдань**: 1) визначити текстові елементи різного рівня, за допомогою яких відбувається актуалізація знань про мову, в мові, світ і текстову дійсність у тексті; 2) встановити та визначити внутрішньо-рівневі зв'язки між однорідними текстовими елементами та визначити їх основні типи; 3) дослідити зв'язок між процесом розгортання знання, втіленого у текстовому просторі, та поетапністю обробки інформації, вербалізованої певними текстовими елементами; 4) проаналізувати сучасні англomовні короткі оповідання в семантико-структурному та лінгвокогнітивному ракурсах.

Виклад основного матеріалу дослідження. Багатовимірність текстової семантики зумовлена мінливістю світу подій, ситуацій, ідей, почуттів, спонукань, цінностей людини тощо [6, с. 179]. Актуалізація в текстовому просторі знань про мову, світ і текстову дійсність відбувається за допомогою текстових елементів, які взаємодіють одне з одним, зв'язані лінійно,

у межах одного рангу, та об'єднуються в конфігурації. **Під конфігурацією** як засобом розміщення предметів та/або їх частин розуміються сукупності функціонально-однорідних компонентів певного текстового рангу (мовних засобів, компонентів ситуативної або тематичної спрямованості), за допомогою яких відбувається лінійне розгортання знання про мову й у мові, про світ і про текстову дійсність у конкретному художньому тексті.

Тип конфігурацій текстових елементів визначається ступенем їх структурної та семантичної залежності один від одного: від самостійності - до часткового/повного злиття одне з одним (аналогія, контамінація або амальгамування). Превалювання аналогії між текстовими елементами, що об'єднуються в конфігурацію, дозволяє експлікувати знання за допомогою семантично автономних, подібних один одному за формою і змістом компонентів тексту. У випадку переважання контамінації або амальгамування проявляється їх семантична взаємозалежність, в результаті якої відбувається накладання (часткове перетинання або повне злиття) показників конфігурації між собою. Будучи обмеженими обсягом статті, зупинимося на конфігураціях, що характеризуються відносинами аналогії.

Під аналогією (грец. *analogia* – відповідність, схожість) розуміється подібність, схожість різних предметів у будь-яких властивостях, ознаках чи стосунках, що створюють конфігурацію, зумовлює відносини між елементами одного рангу аналогічного типу. Отже, елементам тексту, для яких характерні відносини аналогії в рамках конфігурації, властиві: 1) наявність текстового елемента, якій виступає зразком чи прецедентом [3, с. 152] (за формою та/або за змістом) для інших елементів; 2) семантична та/або структурна подібність; 3) лінгвокогнітивна однорідність. Повна або часткова семантична (і формальна) подібність текстових компонентів дозволяє експлікувати знання за рахунок повтору та/або уточнення певної значущої інформації, що надається початковим елементом конфігурації, та «закріплюється» її подальшими елементами. Як наслідок такого інформативного накопичення (з різним ступенем подібності) виникає семантична надлишковість, яка підтверджує або підсилює значимість знання, реалізованого в тексті, сукупністю текстових елементів того чи іншого рангу. В залежності від типу показників (вербальні засоби, ситуативні компоненти, тематичні/ключові елементи), можна виокремити принаймні три типи аналогових конфігурацій.

Основу аналогової конфігурації першого типу становить повна або часткова семантична та/або структурна подібність мовних засобів, що її утворюють. Вони об'єднані ключовою лексико-семантичною одиницею, одновекторна інформативна значущість якої стимулює моновалентну реакцію гіпотетичного читача.

Наприклад, в оповіданні Дж. Апдайка *'The Family Meadow'* [8, 34-36] йдеться про луг, що є постійним свідком традиційних зустрічей сім'ї. Ключовим елементом для утворення аналогової конфігурації виступає слово *'meadow'*, який протягом оповідання характеризується епітетами одновекторної експресивно-оцінної спрямованості (*family – traditional – this particular – [sunny] – antique – happy*), кожен з яких породжує і розширює певні позитивні асоціації. Семантика слова «луг» контекстуально доповнюється конотаціями «умиротворення», «радість», «стабільність».

The family always reconvenes in the meadow. For generations it has been traditional, this particular New Jersey meadow, <...> (Дж. Апдайк, р. 34).

Особливий мажорний настрій, пов'язаний з описом залитого сонцем луку, передається у наступному фрагменті:

The sun, reaching toward noon, domineers over the meadow; the shade of the walnut tree grows smaller and more noticeably cool (Дж. Апдайк, р. 35).

Епітет *'antique'* привносить в образ луку асоціації, пов'язані з вічністю, мудрістю, незмінністю.

The sun passes the noon and the shadows relax in the intimate grass of this antique meadow (Дж. Апдайк, р. 35).

Контраст між стійкістю аромату (*fragrance*), що панує над лугом, і плином часу, імплікований зіставленням епітетів *'stagnant'* (стійкий, сталий) і *'lengthening'* (мінливий), створює образ вічного, незмінного луку.

And there is a stagnant fragrance the lengthening afternoon strains from the happy meadow (Дж. Апдайк, р. 36).

Вiдносини часу i лугу iмплицитно переносяться на сiм'ю, склад якої подiбно до часу, змiнюється, а постiйнiсть їх зустрiчей, як i луг, незмiнна. Характеристика лугу як щасливого (*happy*) неоднозначна: читач має вирiшувати самостiйно, чи луг щасливий у своїй вiдчуженостi вiд людської суєти, чи луг приносить щастя тим людям, якi зустрiчаються на ньому.

Аналоговi конфiгурацiї другого типу формуються завдяки структурно-семантичнiй подiбностi текстових ситуацiй, яка виражається у: 1) повнiй або частковiй iдентичностi використаних у тексті референтних ситуацiй; 2) змістовнiй та формальнiй подiбностi текстових ситуацiй; 3) однозначному читацькому вiдношеннi до ситуацiй, що утворюють конфiгурацiю.

Прикладом аналогової конфiгурацiї такого типу служить сукупнiсть ситуацiй, наведена в оповiданнi С.Моема *'The Counsil'* [13, с. 221-226]. Схожiсть проаналiзованих ситуацiй (для зручностi розгляду називаємо їх ключовими словами) зумовлена постiйним складом учасникiв ситуацiй та iдентичнiстю кiнцевого результату – емоцiйною розгубленiстю консула пiсля зустрiчей з вiдвiдувачкою: (ситуацiя «Конфлiкт») – *his irritation, at last he lost his temper*; (ситуацiя «Роздратування») – *the consul's flying into a passion*; (ситуацiя «Гнiв») – *as usual lost his temper, entirely robbed him out of his calm*; (ситуацiя «Вiдчай») – *so outrageous, it really was the last straw*; (ситуацiя «Остання крапля») – *to walk off his anger, really could not restrain himself, fiercely*.

У оповiданнi мова йде про мiстера Пiта, консула британського посольства у Китаї, який за службовим обов'язком змушений зустрiчатися з британською пiдданою, мiс Ламберт, що час вiд часу вiдвiдує посольство з постiйною скаргою на свого чоловiка, мiстера Йу, його маму та другу дружину – китаянку. Студент з Китаю, який навчався в Лондонському унiверситетi, одружився на Мiс Ламберт i повiз її на свою батькiвщину. В Китаї молоду жiнку чекали суцiльнi розчарування: вiдсутнiсть багатства i навiть елементарних зручностей, присутнiсть в одному будинку з нею батькiв чоловiка i його дружини (!). Протягом двох рокiв вона скаржилася консулу на своє життя, доводячи його до сказу своїм небажанням повернутися до Англiї. Значущiсть першої в конфiгурацiї ситуацiї «Конфлiкт» (початок оповiдання) пiдсилюється використанням композицiйнiй ретардацiї, за допомогою якої описується роздратування консула пiсля зустрiчi з мiс Ламберт.

He was a man who took his work hardly, worrying himself to death over every trifle, but as a rule a walk on the wall soothed and rested him . <...> But now he walked quickly, looking neither to the right, nor to the left, and his fat spaniel frisked about him unobserved. He talked to himself rapidly in a low monotone. The cause of his irritation was a visit that he had that day received from a lady who called herself Mrs. Yu and whom he with a consular passion for precision insisted on calling Miss Lambert. This in itself sufficed to deprive their intercourse of amenity (С. Моем, р. 221).

За допомогою використаного в ситуацiї «Роздратування» (<...> *The consul began to argue with her, but the more he argued the more determined she became and at last he lost his temper* (С. Моем, р. 224) стилiстичного прийому наростання (*began - the more he argued - at last he lost his temper*), ускладненого анафорою (*the more <...>, the more <...>*), передається динамiчнiсть та напруга розмови, а його результат – розгнiванiсть консула – стає семантично значущим. Невмiння мiстера Пiта стримати себе у бесiдах з конкретною жiнкою описується i в третiй ситуацiї «Гнiв».

He repeated his offer to get her away, but she remained steadfast in her refusal to go, and their interview always ended into consul's flying into passion. He was almost inclined to pity rascally Yu who had to keep the peace between three warring women (С. Моем, р. 224).

Передостання у аналоговiй конфiгурацiї ситуацiя «Вiдчай» може розглядатися як кульмiнацiйна в дiлових вiдносинах мiж героями оповiдання i служить ретроспективним поясненням причини гнiву мiстера Пiта, описаного у першiй ситуацiї «Конфлiкт», на безглузду впертiсть жiнки, яка регулярно приходиться жалитися i просити допомоги.

But he found himself helpless against the woman's insane obstinacy. He repeated all the arguments he had used so often, but she wouldn't listen, and as usual he lost his temper. It was then, in answer to his final, desperate question, that she had made the remark which had entirely robbed him of his calm (С. Моем, р. 225).

Схема бесiди консула з мiс Ламберт (зустрiч – суперечка – розсерджений консул) повторюється i далi. Але зневірений що-небудь довести консул (*desperate*) питає жiнку, що її

тримає біля ненависного чоловіка. Її відповідь була настільки неочікуваною, що консул втратив останні краплі спокою (*had entirely robbed him of his calm*). Виявилось, що два роки жінка терпіла приниження і труднощі лише тому, що їй подобалося те, як росли волосся на лобі її чоловіка. Емоційний стан консула, викликаний абсурдністю сказаного жінкою, описано в ситуації «Остання крапля».

'There's something in the way his hair grows on his forehead that I can't help liking,' she answered. The consul had never heard anything so outrageous. It really was the last straw. And now while he strode along, trying to walk off his anger, though he was not a man who often used bad language he really could not restrain himself, and he said fiercely: 'Women are simply bloody.' (С. Моем, р. 226).

Висновок героя оповідання про те, що жінки просто мерзотниці (*Women are simply bloody*), стає значущим, по-перше, за рахунок емотиву *bloody*; по-друге, завдяки графічному (фраза надрукована відмінним від всього тексту шрифтом) і формальному виділенню, оскільки перебуває в сильній позиції тексту (заклучна фраза всього оповідання). Нарешті, речення стає значущим завдяки синтаксично-стилiстичній специфіці – саме їм завершується використаний у фрагменті стилістичний прийом наростання (*never heard anything so outrageous – It really was the last straw – trying to walk off his anger – he really could not restrain himself – and he said fiercely*).

Аналогові конфігурації третього тексту базуються на постулаті про те, що тематично значущі (ключові) елементи тексту відображають певну *перспективу* організації знань про текстову дійсність. Отже, сутність відношень тематичних текстових елементів за типом аналогії проявляється в послідовному розкритті глибинних смислів художнього тексту. При цьому семантична та/або структурна подібність членів аналогових конфігурацій даного типу виявляється завдяки: 1) повній або частковій однорідності сем, адгерентно набутих семантикою ключових елементів тексту; 2) формальній подібності значущих ключових слів, фраз, речень тощо.

Наприклад, в оповіданні Дж. А. МекФерсона *'Why I Like Country Music'* [15, р. 2304-2315] за допомогою сукупності тематично однорідних компонентів тексту висвітлюються етапи становлення особистості героя оповідання - людини, яка зрозуміла сенс життя і визначила для себе основні цінності. Аналогова конфігурація формується за допомогою коментарів, що вказують на стабільність світогляду впевненого в собі чоловіка. Наведені нижче фрагменти тексту відображають різні перспективи бачення особистості героя: з точки зору розбіжності його думки з поглядами дружини (тема «Суперечка з самим собою»); у ракурсі уточнення своїх поглядів на життя (тема «Власна думка»); при вказівці на загальну думку з дружиною і збереженні своєї точки зору (тема «Упевненість»); за рахунок згадки про поведінку героя оповідання в дитинстві (тема «Вірність») і його поведінки зараз (тема «Стабільність»). Завдяки їх взаємодії вимальовується психологічний портрет героя оповідання як людини гідної поваги .

Перші два фрагменти абсолютно ідентичні за формою.

Тема «Суперечка з самим собою»: *I tend to argue the point, but quietly, and mostly to myself. Gloria was born and raised in New York; she has come to believe in the stock exchange as the only index of economic health. My perceptions were shaped in South Carolina; and long ago I learned there, as a waiter in private clubs, to gauge economic flux by the tips people gave* (Дж. А. МекФерсон, р. 2305).

Тема «Власна думка»: < .. > *And I do know that, despite her protestations, I like country music.*

I tend to argue the point, but quietly, and mostly to myself.

Of course I do not like all country stuff; just pieces that make the right connections (Дж. А. МекФерсон, р. 2305).

Два наступних фрагмента частково повторюють першу пару за формою. Сема «впевненість», що набувається контекстуально, конкретизується завдяки фразі *'I agree with her, but still affirm the truth of it'*. Речення стає значущим, оскільки імпліковано схвалює людину, що має власну думку, але водночас вмiє погодитися з думкою свого співрозмовника (дружини).

Тема «Упевненість»: *'I wouldn't say that in public,' Gloria warns me.*

I agree with her, but still affirm the truth of it, although quietly and mostly to myself (Дж. А. МекФерсон, р. 2305).

Спогади про дитинство героя підтверджує його вірність власним принципам, сформованим ще в шкільному віці.

Тема «Вірність»: *But I said this quietly, and mostly to myself, while walking away from her desk* (Дж. А. МекФерсон, р. 2311).

Важливість заключного фрагмента для даної конфігурації підкреслюється його сильною позицією у тексті. Будучи фінальним реченням всього оповідання, цей елемент тексту імпліцитно відсилає читача до початку оповідання і виступає розширеним повтором перших двох тематичних елементів конфігурації.

Тема «Стабільність»: *These days I am firm about arguing the point, but, as always, quietly, and mostly to myself* (Дж. А. МекФерсон, р. 2315).

Як бачимо, аналогові конфігурації створюються текстовими компонентами різного рівня, що є повністю чи частково ідентичними за формою та/або змістом і пов'язані з актуалізацією подібної інформації, яка стає значущою для інтерпретації знання, опредметненого у текстовому просторі.

Висновки дослідження та перспективи подальших наукових розвідок. Виступаючи як динамічні сутності в процесі експлікації знання в тексті, текстові компоненти можуть вступати у внутрішньо-текстові відносини один з одним. Їх лінійна співвіднесеність виявляється в утворенні конфігурацій, тобто сукупностей текстових компонентів одного рангу. В основі конфігурацій лежать відносини аналогії, контамінації або амальгамування між компонентами, що їх утворюють. У випадку превалювання аналогії у відносинах між об'єднаними в конфігурацію компонентами тексту, останні набувають семантичну автономність, що підкреслюється повною або частковою подібністю їх мовної форми. Аналогові конфігурації характеризуються семантичною і/або структурною подібністю і одновекторністю реакцій читача на когнітивно, експресивно й оцінно-значущі компоненти тексту, що входять до складу конфігурацій. Аналогові конфігурації відображають послідовність розгортання знання, опредметненого в художньому тексті малої прозової форми.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бехта І.А. Авторське експериментаторство в англомовній прозі ХХ століття / І.А. Бехта. – Львів : ПАІС, 2013. – 268 с.
2. Воробйова О.П. Ідея *резонансу* в лінгвістичних дослідженнях / О.П. Воробйова // Мова. Людина. Світ. До 70-річчя професора М.П. Кочергана. – К. : Видавничий Центр КНЛУ, 2006. – С. 72-86.
3. Гаспаров Б.М. Память. Образ. Лингвистика языкового существования / Б.М. Гаспаров. – М. : Новое литературное обозрение, 1996. – 352 с.
4. Диалектика текста : [в 2 т. Т. 2] / [А.В. Заленчиков, О.В. Емельянова, Л.П. Чахоян и др. ; отв. ред. проф. А.И. Варшавская]. – СПб : Изд-во С.-Петерб. ун-та, 2003. – 488 с.
5. Жаботинская С.А. Модели репрезентации знаний в контексте различных школ когнитивной лингвистики: интегративный подход / С.А. Жаботинская // Когнитивные исследования языка. Вып. III. Типы знаний и проблемы их классификации: Сб. науч. трудов / Ред. Е.С. Кубрякова, Н.Н. Болдырев. – М.-Тамбов : Издательский дом ТГУ им. Г.Р. Державина, 2008. – С. 61–74.
6. Лотман Ю.М. Об искусстве : структура художественного текста / Ю.М. Лотман. – СПб : Искусство-СПб, 2000. – С. 271-281.
7. Ченки А. Современные когнитивные подходы к семантике: сходства и различия в теориях и целях / А. Ченки // Вопросы языкознания. – 1996. – №2. – С. 68–78.
8. American Patchwork. A Collection of American Short Stories / Comp. and ed. by B.K.Taska. – Washington, DC : USIA, 1995. – 214 p.
9. Barthes R. The Death of the Author / R. Barthes // Modern Literary Theory. A Reader. – 4th ed. / ed. By P. Rice & P. Waugh. – L. : Arnold, 2001. – P. 185-189.
10. Booth W.C. The Rhetoric of Fiction / Booth W.C. – London: Penguin Books, 1991. – Sec. ed. – 552 p.
11. Cupchik G.C. Suspense and Disorientation: Two Poles of Emotionally Charged Literary Uncertainty / G.C. Cupchik // Suspense: Conceptualizations, Theoretical Analyses, and Empirical Exploration / Eds. P.Vorderer, H.J. Wulff, M. Friedrichsen. – Hillsdale: Erlbaum, 1996. – P. 189–197.
12. Halliday M.A.K. Linguistic Studies of Text and Discourse / M.A.K.Halliday // Collected Works of M.A.K. Halliday / ed. by J. Webster. – L.: N.Y.: Continuum, 2002. – Vol. 2. – 301 p.
13. Maugham W.S. Selected Short Stories / W.S Maugham. – M. : Manager, 1998. – 316 p.
14. Short M. Exploring the Language of Poems, Plays and Prose / M. Short. – L. & N. Y. : Longman, 1996. – 399 p.
15. The Harper American Literature. – Vol. 2. – Sec. ed. – New York: HarperCollinsPublishers, 1993. – 2580 p.

Гладь С. Англоязычный текст малой прозаической формы: структурно-семантическая и лингвокогнитивная интерпретация.

В статье рассматривается специфика интерпретации художественного англоязычного короткого рассказа сквозь призму выявления особенностей экспликации знаний о языке, мире и текстовой действительности. Исследование текстовых элементов в статическом и динамическом измерениях позволяет определить их неоднородность, установить тип отношений между ними, декодировать вписанные в текст знания разного уровня, раскрыть глубинные смыслы текстовой семантики, установить концептуально значимые текстовые структуры как скрытые подтексты, позволяющие высветить дополнительную информацию о текстовой действительности. Будучи динамическими сущностями, конкретные текстовые элементы отражают процесс экспликации знания в тексте, а следовательно могут вступать не только во внутриуровневые, но и межуровневые связи друг с другом. В первом случае текстовые элементы (вербальные средства, текстовые ситуации и тематические (ключевые) единицы текста, которые могут быть отмечены символически), взаимодействуют между собой и создают линейные конфигурации определенного ранга. Совокупности, состоящие из функционально- неоднородных текстовых элементов, превращаются в многомерные подструктуры текста и направлены на прогнозирование целостного потенциального влияния знания, вплетенного в текст, на читателя.

Ключевые слова: англоязычный текст малой прозаической формы, семантика текста, интерпретация текста, экспликация текстовых знаний, конфигурация, вербальные средства, текстовые ситуации, тематические (ключевые) единицы, статическое измерение текстового пространства, динамическое измерение текстового пространства.

Gladio S. English Short Story: Structural-Semantic and Linguocognitive Interpretation.

The article deals with the peculiarities of interpretation of the English short story via the analysis of knowledge embedded in the language, real and fictitious world. The study of text elements in static and dynamic aspects aims at determining their heterogeneity, setting the type of relationship between them, decoding embodied knowledge at various levels, revealing the implicit meaning of text semantics, researching conceptually meaningful text structures defined as a hidden subtext, allowing to expose the additional knowledge of textual reality. Being of dynamic nature, certain text elements reflect the process of explicating knowledge in the text, and therefore may be linked both horizontally and vertically. In the first case, the text elements (verbal means, textual situations and topical (key) units of text that can also realize a symbolic meaning) interact with each other and create a linear configuration of a certain rank. The structure consisting of functionally heterogeneous text elements gets transformed into a multi-level substructure meant to predict the likely impact of holistic information embedded in the text on the reader.

Key words: English short story, text semantics, text interpretation, textual explication of knowledge, configuration, verbal means, textual situations, topical (key) textual units, static dimension of the textual world, dynamic dimension of the textual world.

Сергій Данилюк
(Черкаси)

УДК 681.3:801.3:801.8:802.0:81'42

**ВИРАЖЕННЯ ОСОБИСТОСТІ НАУКОВЦІВ
У ЕЛЕКТРОННИХ ТЕКСТАХ ПЕРСОНАЛЬНИХ ВЕБ-САЙТІВ**

Визначено власне лінгвістичні й інші індивідуальні параметри особистості, а також виявлено закономірності побудови й оформлення веб-сайтів кожного жанрового різновиду. Порівнюються процеси підготовки та створення сайту в Інтернет-комунікації із процесами неопосередкованої комп'ютером комунікації. Виокремлено основні ступені та стадії процесу створення веб-сайту. У статті запропоновано типологію веб-сайтів науковців, яка охоплює веб-сайти комерційної і наукової спрямованості. Визначено основні цілі створення сайтів із теми «Наука». Зосереджено увагу на зовнішніх стильоутворювальних чинниках наукового спілкування. Розширено перелік завдань наукового спілкування, що сприяє трансформуванню не лише сфери